

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ & ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ (του Γιάννη Ζήση)

✘ Οι μεγάλες φυσικές καταστροφές είναι συχνές και αποτελούν πάντα μια πρόκληση για μας το πώς βιώνουμε την πραγματικότητα μιας συγκλονισμένης χώρας και του λαού της.

Μπορούμε άραγε να βιώσουμε με τη φαντασία μας τη δύσκολη θέση των ανθρώπων αυτών και τις ανάγκες τους και γνωρίζουμε τί πρέπει να κάνουμε για να βοηθήσουμε αποτελεσματικά;

Μιας και ζούμε στην εποχή της κυριαρχίας της αγοράς θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε ότι ο Άνταμ Σμιθ έγινε διάσημος για πρώτη φορά με το έργο του με τίτλο «τα ηθικά συναισθήματα» και όχι για την «έρευνα για τη φύση και τις αιτίες του πλούτου των εθνών». Τα ηθικά συναισθήματα ενεργοποιούνται όταν μέσα από τη φαντασία μας βιώνουμε την κατάσταση ενός άλλου όντος. Έτσι φτάνουμε στη δυναμική της συμπάθειας και της εναρμόνισης που μας γεννά την αποφασιστικότητα να δράσουμε αλληλέγγυα και με μερισμό.

Αλληλεγγύη και ολοκλήρωση του ανθρώπου

Προφανώς και υπάρχουν ανταγωνιστικές όψεις του εαυτού μας που αντιστρατεύονται την αίσθηση του ηθικού νόμου στην καρδιά μας όπως θα έλεγε ο Εμμόνουελ Καντ και συμπαρατάσσεται ο Άνταμ Σμιθ των «ηθικών συναισθημάτων» ή ο Ρουσσώ του «Αιμίλιου». Δυστυχώς συχνά διαπιστώνουμε ότι η ίδια η σκέψη για τη συμπάθεια και την αλληλέγγυα δράση καλής θέλησης διαβρώνεται με τον αποξενωτικό χαρακτήρα της εσωτερικής ναρκισσιστικής ρητορείας που αυτοσυντηρείται μακριά από την άμεση δράση και υπεύθυνη στάση απέναντι στο φαινόμενο της ζωής.

Για τους περισσότερους από εμάς, η ζωή μας είναι εσωτερικά διχασμένη και τόσο η σκέψη, όσο και το άμεσο συναίσθημα δεν έχουν ωριμάσει τόσο ώστε να χαιρόμαστε τις δυνατότητες και τις ευθύνες της εσωτερικής μας ολοκλήρωσης και καταλυτικής συνέπειας στην πράξη. Μέχρι να συμβεί αυτό θα ζούμε τη συνείδησή μας ως εσωτερικό θέατρο. Αυτό απέχει από το να βιωθεί η συνειδητότητα ως ζωή και σχέση αληθινή.

Αυτός είναι ο λόγος που οι ανθρωπιστικές οργανώσεις και δράσεις που ξεκίνησαν στη σύγχρονη ιστορία από λίγες μεγάλες μορφές – όπως του Ερρίκου Ντυνάν ή της Φλόρενς Ναϊτιγκέιλ – και που συνεχίζονται μέχρι σήμερα πολυάνθρωπα και όσο το δυνατόν ελεύθερα από πολιτικά, οικονομικά και πολιτισμικά συμφέροντα, έχουν τεράστια σημασία τόσο για την ηθική ολοκλήρωση όσο και για το έργο που προσφέρουν. Έχουν τη σημασία της ολοκλήρωσης του έργου των παγκόσμιων στοχαστών γύρω από την ηθική, την καλή θέληση, τις σωστές ανθρώπινες σχέσεις, τον μερισμό και την απελευθερωτική αλληλεγγύη και τη δικαιοσύνη.

Η υπερσυγκέντρωση της σκέψης και του συναισθήματος χωρίς ζωντανή δράση προκαλεί αναστολή της ζωής και μακροχρόνια καταλήγει στην ηθική στρέβλωση, ασθένεια και διαστροφή.

Αλληλεγγύη και μεροληπτικός εαυτός

Αυτό που συμβαίνει στους συνανθρώπους μας που βιώνουν μια φυσική καταστροφή μπορεί να συμβεί και σ' εμάς. Γνωρίζουμε πως ο θάνατος, η ασθένεια ή άλλα προβλήματα συμβαίνουν καθημερινά και εξατομικευμένα σε όλους μας και όταν μας συμβαίνουν τότε αξιολογούμε τόσο την προσφερόμενη αλληλεγγύη των άλλων προς το πρόσωπό μας όσο και το νόημα και τη λειτουργία των θεσμών πρόνοιας. Όταν βρισκόμαστε σε τέτοιες δύσκολες καταστάσεις τότε επιδιώκουμε να γινόμαστε το κέντρο της προσοχής και του θεραπευτικού ενδιαφέροντος του στενού και ευρύτερου περιβάλλοντος. Σε αυτήν την κατάσταση, για άλλη μια φορά, εκλαμβάνουμε την ατομικότητά μας μεροληπτικά.

Το πρώτο απ' το οποίο πρέπει να απαλλαγούμε είναι από την μεροληπτικότητα της ιδιοτέλειας μας κατανοώντας πως στην ίδια θέση μοναξιάς και ανάγκης για συμπαράσταση έχουν βρεθεί στο παρελθόν και βρίσκονται σήμερα μυριάδες άλλοι και εμείς πιθανότατα δεν το έχουμε αντιληφθεί ακόμη.

Η ψυχολογική ζημιά και το κοινωνικό έλλειμμα θεραπευτικής αρωγής – με ζωντανή διάρκεια και ολοκλήρωση– ξεκινάει από το γεγονός ότι η δραματικότητα των γεγονότων του βίου εκλαμβάνεται εξατομικευμένα ενώ παράλληλα όταν φυσάει ούριος άνεμος στη ζωή μας γινόμαστε επιλήσμονες της αλλαγής των φάσεων και των αναγκών επαναπαυμένοι στην «αισιοδοξία της ιδιοτέλειάς μας». Οι περισσότεροι από εμάς, απορροφημένοι στο μικροσκοπικό ατομικό περιβάλλον μας, αδυνατούμε να βιώσουμε το δράμα των πληγέντων κοινωνιών και τις ανθρώπινες ανάγκες και οδύνες των συνανθρώπων μας.

Για να ξεπεράσουμε αυτή την αδυναμία οφείλουμε να λειτουργήσουμε με ανθρωπιστικό

διαλογισμό καταλήγοντας στην αλληλέγγυα υπηρεσία, στην κάλυψη της ανάγκης των συνανθρώπων μας. Οφείλουμε με εσωτερικές διαδικασίες προσομοίωσης να βιώσουμε περισσότερο ζωντανά και ενεργά και με κρίσιμη διάρκεια και αναλογία, από ότι μέχρι τώρα, την πραγματικότητα των άλλων ζώων.

Ο Γουίλλιαμ Τζέιμς, ως παρατηρητής, είχε διαπραγματευθεί καταστάσεις που δημιουργήθηκαν στον ψυχισμό και στην κοινοτική αλληλεγγύη των ανθρώπων μετά τον αρχικό ιστορικό σεισμό που κατέστρεψε το Σαν Φρατσίσκο (πριν περίπου έναν αιώνα). Οι παρατηρήσεις του παραμένουν χρήσιμες και υπάρχει η ανάγκη να ολοκληρωθούν από νέους προβληματισμούς.

Χρειαζόμαστε ένα ζωντανό στοχασμό συστηματικής διάρκειας που θα μας βγάλει τόσο από την μακροχρόνια και θεατρικά διασκεδαστική και αποξενωτική λήθη όσο και από την αποσπασματικότητα της όποιας αλληλεγγύης και δράσης εκφράζουμε κατά καιρούς.

Συνθηματικά λοιπόν ως βάση για τον ανθρωπιστικό διαλογισμό μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε εξισορροπητικά του «σκέψου παγκόσμια και δράσε τοπικά», το εναλλακτικό σύνθημα, «σκέψου προσωπικά και δράσε παγκόσμια», καθώς η προσωπική σκέψη οργανώνεται μέσα από τη διαλογιστική στάση της αλληλέγγυας συμπάθειας και της καλής θέλησης. Έτσι θα αναπτύξουμε ζωντανές και άμεσες σωστές ή διακριτικά αλληλέγγυες ανθρώπινες σχέσεις υπηρεσίας, προσφοράς, αρωγής και απελευθερωτικού μερισμού. Μέσα από τους άλλους ολοκληρώνεται η αυτοπραγμάτωσή μας, γιατί ο Εαυτός δεν είναι χωριστικότητα αλλά ψυχή, πνεύμα και οικουμενικό Είναι.

Διαβάστε επίσης:

[ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ](#)

1 Μαρτίου 2010

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας

Μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ